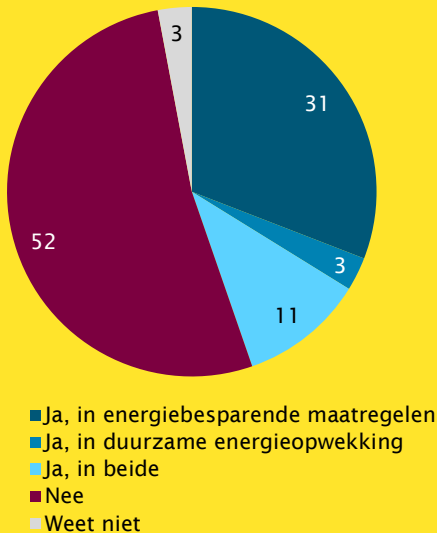

Duurzaamheidsmaatregelen bij verenigingen (2019)

Factsheet 2019/23

Jeroen Brus en Janine van Kalmthout

Figuur 1. Percentage verenigingen dat in de afgelopen 3 jaar heeft geïnvesteerd in duurzaamheidsmaatregelen (n=351)

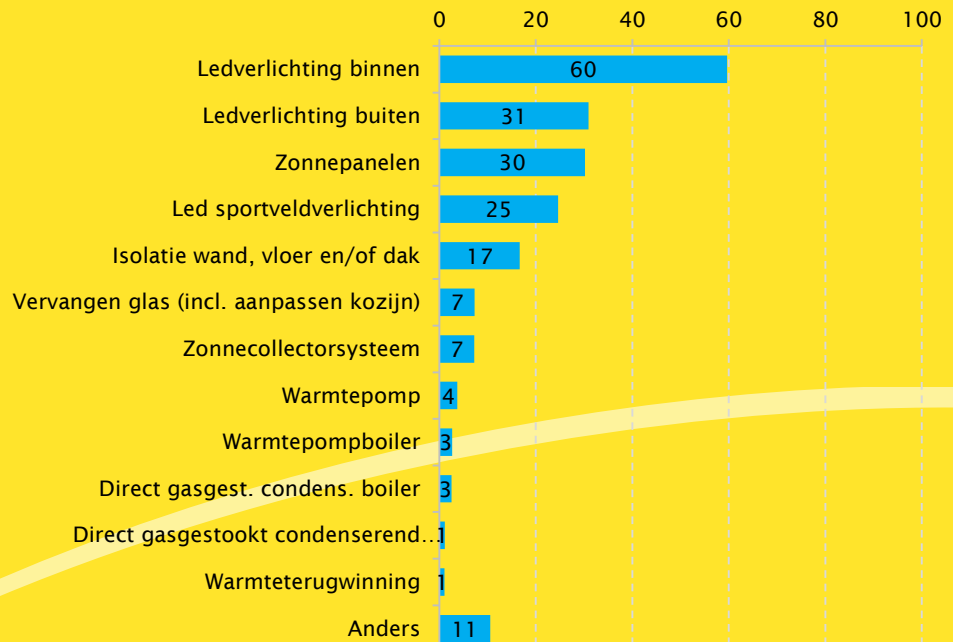
Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel, voorjaar 2019

Duurzaamheidsmaatregelen bij sportverenigingen

45 procent van de sportverenigingen met een eigen accommodatie en/of kantine heeft in de afgelopen drie jaar geïnvesteerd in energiebesparende maatregelen of duurzame energieopwekking (figuur 1). Vooral de verenigingen met zowel een eigen accommodatie als kantine hebben geïnvesteerd in energiebesparende maatregelen of duurzame energieopwekking. De helft van de sportverenigingen heeft een eigen accommodatie en/of kantine.

In de afgelopen drie jaar hebben verenigingen vooral geïnvesteerd in ledverlichting. 60 procent van de verenigingen die een maatregel troffen, heeft hun binnenverlichting vervangen voor ledverlichting (figuur 2). Daarnaast hebben drie op de tien verenigingen hun buitenverlichting vervangen voor ledlampen en heeft een kwart van de verenigingen hun sportveldverlichting vervangen voor ledverlichting. Het aanleggen van led binnenverlichting is grotendeels door de verenigingen zelf gefinancierd. 83 procent van de verenigingen geeft aan gebruik te hebben gemaakt van het eigen vermogen of een reservering. Daarnaast heeft zestien procent gebruik

Figuur 2. Maatregelen waarin sportverenigingen in de afgelopen 3 jaar hebben geïnvesteerd (% sportverenigingen, n=190)

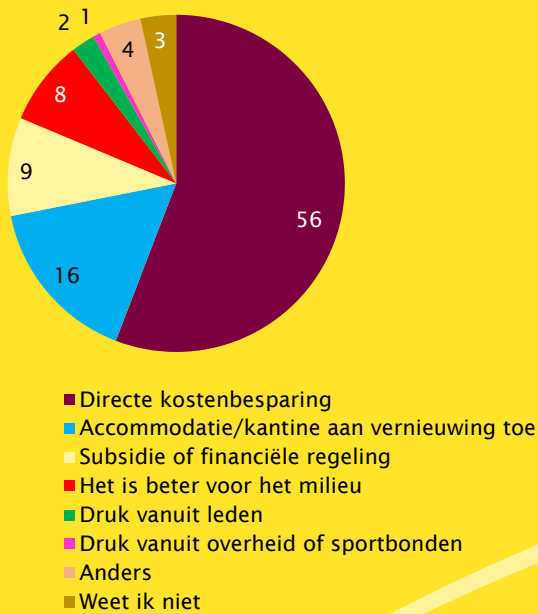
gemaakt van een subsidieregeling van de overheid voor het aanleggen van led binnenverlichting.

Drie op de tien verenigingen hebben in de afgelopen drie jaar geïnvesteerd in zonnepanelen. Voor deze maatregel hebben verenigingen, naast eigen vermogen of reservering (68%), veelal gebruik gemaakt van een subsidieregeling. Meer dan de helft (56%) van de verenigingen hebben gebruik gemaakt van een overheidssubsidie voor het aanleggen van zonnepanelen. Daarnaast heeft één op de tien verenigingen een specifieke geldwervingsactie opgezet om investering in zonnepanelen mogelijk te maken.

Argumenten om te investeren

De belangrijkste reden om te investeren in duurzaamheidsmaatregelen is de directe kostenbesparing die het met zich meebrengt. Meer dan de helft (56%) van de verenigingen geeft aan dat dit het belangrijkste argument was om te investeren in een duurzaamheidsmaatregel (figuur 3). Vooral kleine verenigingen (≤ 100 leden) geven aan dat de beschikbaarheid van een subsidie of financiële regeling een belangrijke reden is om te investeren in duurzaamheid.

Figuur 3. Belangrijkste argument om te investeren in duurzaamheidsmaatregelen (% sportverenigingen, n=190)

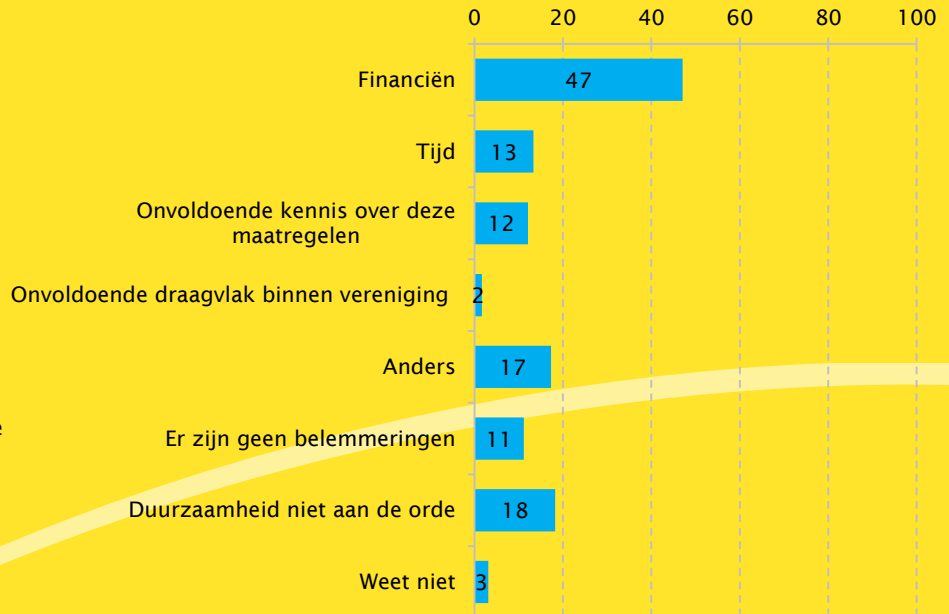
Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel, voorjaar 2019

Plannen en belemmeringen

35 procent van de verenigingen geeft aan van plan te zijn in de komende drie jaar te investeren in energiebesparende maatregelen of duurzame energieopwekking. Daartegenover geeft 28 procent van de verenigingen aan dat ze niet gaan investeren in duurzaamheidsmaatregelen en 36 procent dat dit binnen de vereniging nog niet bekend is. De helft van de verenigingen die van plan is in de komende drie jaar te investeren geeft aan dat directe kostenbesparing het belangrijkste argument is. Daarnaast geeft een kwart van de verenigingen aan dat de accommodatie/kantine aan vernieuwing toe is, en dit moment gebruiken om een duurzame maatregel te treffen.

De helft van de sportverenigingen geeft aan niet te hebben geïnvesteerd in energiebesparende maatregelen of duurzame energieopwekking. De verenigingen geven aan dat (het ontbreken van) financiën een belemmering is om (meer) te investeren in duurzaamheidsmaatregelen. Eén op de tien verenigingen ervaart geen belemmeringen om te investeren in duurzaamheidsmaatregelen. Bijna één op de vijf verenigingen (18%) geeft aan dat energiebesparende maatregelen of duurzame

Figuur 4. Belemmeringen voor verenigingen met een eigen accommodatie en/of kantine om (meer) te investeren in duurzaamheidsmaatregelen (% sportverenigingen, n=351)

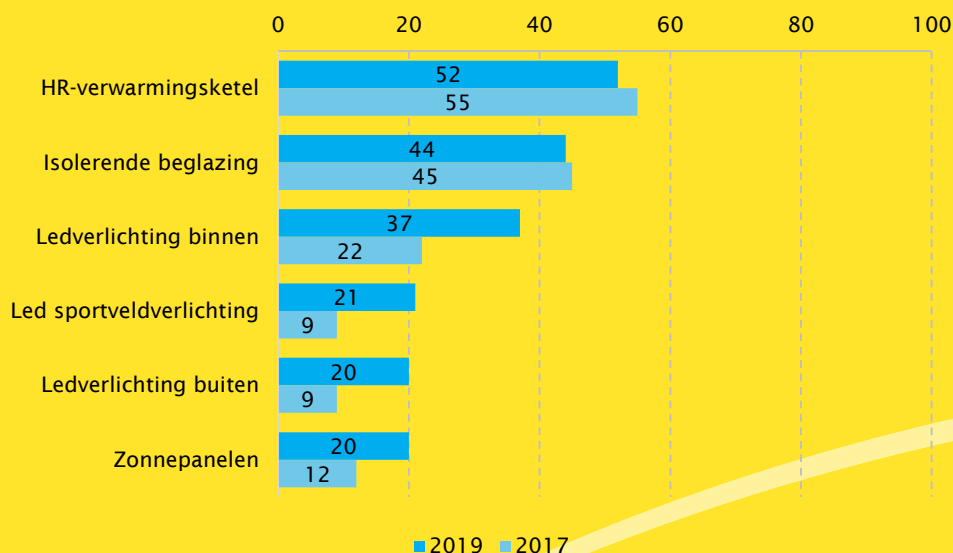
energieopwekking bij hen niet aan de orde is. Dit zijn overwegend kleine verenigingen.

Subsidieregelingen

In de jaren 2016 t/m 2018 hadden sportverenigingen en sportstichtingen de mogelijkheid om via de subsidieregeling Energiebesparing en Duurzame energie Sportaccommodaties (EDS) subsidie te krijgen voor het treffen van duurzaamheidsmaatregelen. Met ingang van 2019 is deze regeling vervangen door de stimulering bouw en onderhoud van sportaccommodaties (BOSA).

Meer dan de helft (54%) van de verenigingen geeft aan bekend te zijn met de EDS-regeling. Dit zijn vooral grote verenigingen die al geïnvesteerd hebben in duurzaamheidsmaatregelen. Bijna een vijfde (18%) van de verenigingen die bekend zijn met de EDS-regeling heeft in de afgelopen drie jaar een subsidieaanvraag gedaan. In vergelijking met 2017 hebben verenigingen vooral meer ledverlichting en zonnepanelen in 2019 (figuur 5). Dit zal voor een deel toe te schrijven zijn aan de EDS-regeling. 11 procent van de verenigingen die EDS-subsidie heeft ontvangen geeft aan dat ze dezelfde investering zouden hebben gedaan zonder het bestaan van de EDS-regeling.

Figuur 5. Enkele energiebesparende voorzieningen bij sportverenigingen met een eigen accommodatie en/of kantine in 2019 (n=317) en 2017 (n=334) (% sportverenigingen)

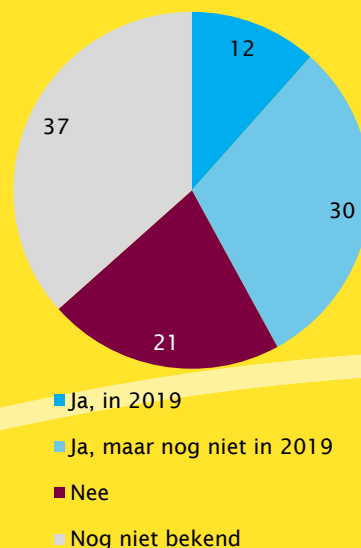

Bron: Mulier Instituut, Verenigingspanel, voorjaar 2019

De BOSA is bekend bij een derde van de verenigingen. Met name verenigingen die in de afgelopen jaren hebben geïnvesteerd en/of plannen hebben om in de komende drie jaar te investeren zijn bekend met de BOSA. De verenigingen zijn in het voorjaar van 2019 bevraagd. Destijds gaf meer dan één op de tien verenigingen aan in 2019 nog van de BOSA gebruik te willen maken. 30 procent van de verenigingen heeft belangstelling om een subsidieaanvraag in te dienen, maar gaat dit nog niet in 2019 doen.

Sportverenigingen hebben in 2019 (tot en met 31 oktober) voor meer dan € 51 miljoen aan subsidie gekregen via de BOSA. Een kleine € 15 miljoen daarvan is specifiek uitgekeerd in het kader van het verbeteren van de duurzaamheid en toegankelijkheid van de accommodatie. Meer dan € 11,5 miljoen is toegekend aan buitensportverenigingen en –stichtingen. De buitensportorganisaties hebben meer dan driekwart (83%) van de toegekende aanvragen ingediend. Dit kan komen door het feit dat buitensportverenigingen vaker een accommodatie en/of kantine in eigendom hebben ten opzichte van binnensportverenigingen.

Figuur 6. Belangstelling van verenigingen om van subsidieregeling BOSA gebruik te maken (% sportverenigingen, n=351)

Verantwoording

In het voorjaar van 2019 zijn verenigingen uit het MI Verenigingspanel die beschikken over een eigen sportaccommodatie en/of kantine, bevraagd over duurzaamheidsmaatregelen bij hun voorzieningen en de bekendheid met subsidieregelingen EDS en BOSA. Door de samenstelling van het panel en de weging van de respons zijn de uitkomsten representatief voor de sportverenigingen in Nederland. In totaal werkten 351 verenigingen mee.

Eerdere factsheets:

Kalmthout, J. van (2018). *Duurzaamheidsmaatregelen bij sportverenigingen* (factsheet 2018/21). Utrecht: Mulier Instituut.

Poel, H. van der, Kalmthout, J. van & Slot-Heijs, J.J. (2017). *Duurzaamheidsmaatregelen bij sportverenigingen* (factsheet 2017/7). Utrecht: Mulier Instituut.

Poel, H. van der & Kalmthout, J. van (2015). *Energiebesparing bij sportverenigingen* (factsheet 2015/7). Utrecht: Mulier Instituut.